

СИЛАБУС освітнього компонента Конструкційні та електротехнічні матеріали		
	Галузь знань	15 АВТОМАТИЗАЦІЯ ТА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ
	Рівень освіти	Фахова передвища освіта
	Ступінь освіти	Фаховий молодший бакалавр
	Освітньо-професійна програма	«Обслуговування автоматизованого теплоенергетичного устаткування на електростанціях»
	Спеціальність	151 АВТОМАТИЗАЦІЯ ТА КОМП'ЮТЕРНО-ІНТЕГРОВАНІ ТЕХНОЛОГІЇ
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна циклу професійної підготовки ОПП	
Рік навчання	Другий курс	
Семестр	Четвертий	
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/заг. кількість годин	3 кредити ЄКТС/ 90 годин	
Мова викладання	українська	
Мета (чому це цікаво/потрібно вивчати)	<p>Даний курс спеціально розроблений для визначення фізичної сутності явищ, що відбуваються в матеріалах в умовах експлуатації, їх взаємозв'язку з властивостями; результатів впливу експлуатаційних факторів на матеріали, що застосовуються в автоматизованих системах керування технологічними процесами електричних станцій; основних характеристик електротехнічних і конструкційних матеріалів; поведінки матеріалів під дією експлуатаційних факторів та для обґрунтованого обрання матеріалів для забезпечення працездатності електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного обладнання, відповідних комплексів і систем автоматизації.</p>	
Завдання	<p>Вивчення даної дисципліни дає можливість:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати аналіз процесів з урахуванням вибору електротехнічних матеріалів для різних елементів автоматизованих систем управління, систем та мереж силового обладнання електричних станцій та підстанцій; - знаходити необхідну інформацію щодо властивостей електротехнічних матеріалів в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах інформації, оцінювати її релевантність та достовірність; - розв'язувати складні спеціалізовані задачі з урахуванням вибору електротехнічних матеріалів при проектуванні і технічному обслуговуванні елементів автоматизованих систем керування, електроустаткування електричних станцій, підстанцій, систем та мереж; - вміти самостійно вчитися, опановувати нові знання і вдосконалювати навички роботи з сучасним обладнанням, вимірною технікою та експериментальними засобами при 	

	<p>дослідженні властивостей електротехнічних матеріалів, що застосовуються в автоматизованих системах керування технологічними процесами електричних станцій.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Змістовий модуль 1. Конструкційні матеріали</p> <p>Тема 1.1. Вступ. Значення предмету. Загальні відомості про будову та властивості речовини. Класифікація матеріалів за електричними та магнітними властивостями.</p> <p>Тема 1.2. Сплави заліза з вуглецем. Основні поняття про сплави. Вуглецеві та леговані сталі, класифікація, застосування в енергетиці.</p> <p>Тема 1.3. Основи термічної та хіміко-термічної обробки сталі. Основні види термічної обробки, способи, призначення.</p> <p>Тема 1.4. Способи обробки матеріалів. Обробка металів тиском, ливарне виробництво. Сутність процесу зварювання.</p> <p>Змістовий модуль 2. Електротехнічні матеріали на основі металів.</p> <p>Тема 2.1. Провідникові матеріали. Метали з високої провідністю: мідь, алюміній. Матеріали з високим опором: манганін, константан, ніхром, фехраль, хромаль – властивості застосування. Різноманітні метали, призначення, властивості. Надпровідники, застосування. Вугільні матеріали, використання в енергетиці.</p> <p>Тема 2.2. Контактні матеріали. Типи контактів, перехідний опір, основні види зношування контактів. Матеріали для виготовлення контактів. Пайка, припої та флюси, їх призначення.</p> <p>Тема 2.3. Корозія металів та захист від неї. Сутність корозії, види. Способи захисту від корозії: металеве покриття, хімічні, гальванічні способи, неметалеві покриття, гумування та інше.</p> <p>Тема 2.4. Магнітні матеріали. Основні параметри та характеристики магнітних матеріалів. Магнітом'які: електротехнічні сталі, пермалой, ферити, альсифери – властивості та застосування. Магнітотверді матеріали: мартенситні сталі, сплави залізо – нікель – кобальт (альніко), залізо – алюміній – нікель (альні), металокерамічні, порошкові матеріали – призначення та застосування.</p> <p>Тема 2.5. Напівпровідникові матеріали. Основні властивості напівпровідників, вплив зовнішніх факторів, класифікація. Прості напівпровідники: кремній, германій – властивості та застосування. Напівпровідникові сполуки: карбід кремнію, арсенід галію та інше – властивості та застосування.</p> <p>Змістовий модуль 3. Електротехнічні неметалеві матеріали.</p> <p>Тема 3.1. Основні властивості діелектриків. Поляризація, електропровідність, діелектричні втрати, пробій діелектрика. Механічні властивості та фізично-хімічні параметри діелектриків.</p> <p>Тема 3.2. Газоподібні діелектрики. Повітря та його використання як ізоляції, кисень, водень, шести фториста сірка (елегаз) – властивості та застосування в енергетиці.</p> <p>Тема 3.3. Рідкі діелектрики. Електроізоляційні масла: трансформаторні, кабельні, конденсаторні – властивості, галузь застосування. Синтетичні рідкі діелектрики: хлоровані вуглеводні,</p>

	<p>кремнійорганічні, фторорганічні – недоліки, переваги.</p> <p>Тема 3.4. Тверді органічні діелектрики. Класифікація, властивості, значення полімерів. Полімеризаційні та поліконденсаційні полімери – матеріали на їх основі. Загальні відомості про смоли.</p> <p>Електроізоляційні пластмаси, шаруваті пластики – область застосування.</p> <p>Тема 3.5. Волокнисті матеріали. Лаки та компаунди. Загальні відомості про лаки та компаунди. Пропиточні, покривні, смоляні, целюлозні та інші. Деревина, види ізоляційного паперу та інші листові матеріали, використання.</p> <p>Тема 3.6. Еластоміри. Натуральний каучук, м'ягка та тверда гума, властивості та застосування. Синтетичні каучуки, їх отримання.</p> <p>Тема 3.7. Мінеральні неорганічні діелектрики. Загальні відомості про скло, кераміку, ситали, властивості застосування. Слюда, матеріали на її основі, флогопіти, мусковіти і міканіти. Властивості та застосування.</p> <p>Види роботи: лекції, практичні, лабораторні, семінарські заняття, самостійна робота;</p> <p>Методи навчання: словесні (лекція, бесіда, розповідь), наочні (ілюстрації, слайди), інтерактивні (презентації, відеофільми);</p> <p>Форми навчання: денна, заочна.</p>
Інтегральна компетентність	<p>ІК1 Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК2. Здатність застосовувати знання загальної фізики, електротехніки, електромеханіки, мехатроніки, електроніки і мікропроцесорної техніки та властивості електротехнічних матеріалів, в обсязі, необхідному для розуміння процесів в системах автоматизації.</p>
Результати навчання (програмні результати навчання)	<p>РН2. Використовувати основні принципи фізики, електротехніки, електромеханіки, електроніки, схемотехніки, мікропроцесорної техніки та для розрахунку параметрів та характеристик типових елементів систем автоматизації.</p> <p>РН4. Знати принципи роботи технічних засобів автоматизації та вміти обґрунтувати їх вибір на основі аналізу властивостей, призначення і технічних характеристик з урахуванням вимог до системи автоматизації та експлуатаційних умов; демонструвати навички налагодження технічних засобів автоматизації та вбудованих систем керування.</p>
Пререквізити	<p>Загальні та фахові знання у сфері фізики, вищої математики, основ електротехніки, електромеханіки, електроніки.</p>
Постреквізити	<p>Спеціальні дисципліни професійного спрямування, пов'язані з автоматизацією теплоенергетичного устаткування електричних</p>

	станцій, обслуговуванням і монтажем систем та технічних засобів автоматизації, основами метрології та інших.
Інформаційне, навчально – методичне забезпечення	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Журавльова Л.В. Електроматеріалознавство: підручник – К: Грамота, 2006. – 312 с. 2. Василенко І.І., Широков В.В., Василенко Ю.І. Конструкційні та електротехнічні матеріали: Навч. посібник. – Львів: «Магнолія-2006», 2007. – 242 с. 3. Хільчевський В.В., Кондратюк С.Є., Степаненко В.О., Лопатько К.Г. Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів: Навч. посібник. – К: Либідь, 2002. – 328 с. 4. Опорний конспект в електронній формі 5. Електротехнічні матеріали: навч. посібн./ А.С. Головченко, Д.В. Циценков, А.А. Колб, А.В. Ніколенко; Мін-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка» - Дніпро: НТУ «ДП», 2012.- 184 с. <p>Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 2843-94. Електротехніка. Основні поняття. Терміни та визначення. 2. ГОСТ 21515-76. Матеріали діелектричні. Терміни та визначення. 3. ГОСТ 22622-77. Матеріали напівпровідникові. Терміни та визначення основних електрофізичних параметрів. 4. ГОСТ 22265-76. Матеріали провідникові. Терміни та визначення. 5. ДСТУ 2725-94. Матеріали магнітні. Терміни та визначення. 6. ГОСТ 6581-75. Матеріали електроізоляційні рідкі. Методи електричних випробувань. 7. ГОСТ 6433.2-71. Матеріали електроізоляційні тверді. Методи визначення електричного опору при постійній напрузі. 8. ГОСТ 6433.4-71. Матеріали електроізоляційні тверді. Методи визначення тангенса кута діелектричних втрат і діелектричної проникності при частоті 50 Гц. 9. ГОСТ 6433.3-71. Матеріали електроізоляційні тверді. Методи випробувань.
Система оцінювання	Всі практичні, семінарські заняття, самостійні, індивідуальні, контрольні роботи оцінюються за чотирибальною системою оцінювання
Форми поточного та підсумкового контролю	Попередній (тестування, усне опитування, фронтальне опитування) Тематичний (усна перевірка, письмова перевірка, фронтальна перевірка) Рубіжний (тестування, письмове опитування, ККР) Підсумковий - залік
Політика освітнього компонента	Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувача освіти: - самостійне виконання навчальних завдань поточного та

підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- списування під час модульного контролю знань заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та моралі здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності

Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх заняттях, підсумковому модульному контролю є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважної причини).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій (окрім випадків з поважної причини);

- відпрацювання пропущених занять з поважної причини відбувається у будь-який час, зручний для викладача, у т. ч. згідно з графіком відпрацювання та консультацій;

- роботи, які здає студент з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад тематична індивідуальна робота);

- перескладання підсумкового модуля з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій, передбачених Положенням про диплом державного зразка з відзнакою, чи невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий модульний контроль з поважної причини.

Циклова комісія

Електричної інженерії

Розробник

Неллі МАЙСАК

Посада: завідувач відділення

Категорія, педагогічне звання: спеціаліст

вищої категорії, викладач

E-mail: maysak.nella@ddteit/dp.ua

Силабус освітнього компонента погоджено
на засіданні ЦК

Вікторія

Григорук

Протокол № 1 від 29.08.2023р

Голова ЦК

Віта

Віта АСАУЛ

Розглянуто та схвалено Методичною радою
Дніпровського фахового коледжу енергетичних та
інформаційних технологій

Протокол № 1 від 30.08.2023

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Валентина

Валентина БОНДАРЕНКО